



รูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
ของคณะสงฆ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*

DEVELOPMENT MODEL OF SUB-DISTRICT PEOPLE TRAINING UNITS
DRIVING MECHANISM OF SANGHA IN PRACHUABKIRIKHAN PROVINCE

พระใบฎีกาไพโรจน์ สุธิตโต

Phrabaidika Pairot Suchitto

วัดหนองอ้อตะวันออก จังหวัดราชบุรี

Wat Nongortawanook, Ratchaburi Province

Corresponding Author E-mail: watdee9999@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาอุปสรรคการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชน 2. ศึกษากระบวนการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชน 3. นำเสนอการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีค่าดัชนีวัดความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 25 รูปหรือคน และใช้การสนทนากลุ่มเฉพาะ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 8 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิค การวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า มีจุดแข็ง ด้านกระบวนการทำงานร่วมกันในพื้นที่ มีจุดอ่อน ด้านงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีไม่เพียงพอ และรัฐบาลได้บรรจุ โครงการให้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นโอกาส ด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงานและมีอุปสรรค คือสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2009 กระบวนการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประจวบคีรีขันธ์ ต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 ส่วนมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน คือ ส่วนที่ 1 การวางแผนงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ส่วนที่ 2 หน้าที่งาน 8 ประการของหน่วย อบรม. ส่วนที่ 3 แนวทางปฏิบัติงานของหน่วย อบรม. 7 ด้าน และ ส่วนที่ 4 การศึกษาดูงานของหน่วย อบรม. ที่มีผลงานดีเด่น เพื่อใช้เป็นแบบอย่างในการขับเคลื่อนงานของหน่วย อบรม. รูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อน

* Received October 11, 2023; Revised April 13, 2024; Accepted April 15, 2024



หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วยงาน 4 ขั้นตอนใหญ่ คือ ขั้นตอนที่ 1.การวางแผนการดำเนินงาน ทั้ง 8 ประการ ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้ง 8 ประการ ตั้งคณะทำงาน แบ่งหน้าที่ กระจายอำนาจการปฏิบัติและสั่งการ ในแนวราบ ขั้นตอนที่ 3 การกำกับติดตาม การดำเนินงานตามแผนทั้ง 8 แผนงาน อย่างใกล้ชิด ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง แก้ไข พัฒนาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนงานทั้ง 8 ประการ

คำสำคัญ: รูปแบบ; การพัฒนา; การขับเคลื่อน; หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study the general conditions, problems, and obstacles in driving the sub-district people's training unit. 2. To study the process of moving the sub-district people's training unit 3 To present the development model of the driving mechanism of the sub-district public training unit of the Sangha in Prachuap Khiri Khan Province, conducted by the qualitative research method. Data were collected through in-depth interviews with 25 key informants and 8 participants in focus group discussions. Data were analyzed by content descriptive interpretation.

The research results found strengths in working together in the area, with insufficient areas for improvement in the allocated budget. The government had appointed the project to be included in the national strategic plan, which was an opportunity. In terms of operational security. The obstacle was the outbreak of the 2009 coronavirus. The process of driving the sub-district public training units' driving mechanism of Sangha in Prachuap Khiri Khan Province must rely on 4 components to be applied together: Part 1. Work planning with the PDCA quality cycle. Part 2. 8 duties of local administrative units. Part 3. Guidelines for the work of local administrative organisations in 7 areas and part 4. Study visits of local administrative organisations with outstanding performance to be used as a model to drive the work of local administrative organisations. Development model of sub-district people training units driving mechanism of Sangha in Prachuap Khiri



Khan Province consisting of 4 significant steps of work: Step 1. Planning operations for all 8 aspects. Step 2. Carrying out work according to the plans set for all 8 aspects. Set up working groups, divide responsibilities, distribute authority, act, and give orders horizontally. Part 3 Closely monitoring the implementation of the 8 plans. Step 4 Improving, correcting, and developing the shortcomings of implementing the 8 plans.

Keywords: Model; Development; Driving Mechanism; Sub-District People Training Units

บทนำ

สังคมไทยประกอบไปด้วยสถาบันทางสังคมหลายสถาบัน แต่สถาบันที่มีความใกล้ชิดกับคนในสังคมมากที่สุดและเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคมคือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะสถาบันพระพุทธศาสนานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ประชาชนส่วนใหญ่ ของสังคมไทยนั้น นับถือพระพุทธศาสนา (กรมการศาสนา, 2544) วัดจึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า เพื่อเรียกความเลื่อมใส ศรัทธาของประชาชนกลับมาเหมือนกับในสมัยก่อน ๆ และการพัฒนานั้นก็มีรูปแบบการพัฒนาที่หลากหลาย ลักษณะที่จะนำมาดำเนินการพัฒนาเพื่อเป็นรูปแบบในการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่ง “หน่วย อ.ป.ต. เป็นชื่อย่อของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล” เป็นความริเริ่มของคณะสงฆ์ซึ่งมีเจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฟื้น ชุตินธรมหาเถร ป.ธ.9) วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร ได้ก่อตั้งขึ้นมาด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคมให้จัดตั้ง เมื่อปี พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา และตามระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลระเบียบมหาเถรสมาคมว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534 มหาเถรสมาคมวางระเบียบ มหาเถรสมาคมโดยการแต่งตั้งให้มีคณะกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ตาม ข้อ 8 คณะกรรมการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เรียกชื่อย่อว่า “คณะกรรมการ อ.ป.ต.” มีอำนาจหน้าที่ดังนี้ 1. จัดการอบรมประชาชนตามวัตถุประสงค์และวิธีการ ที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาเถรสมาคมนี้ และตามแนวการอบรมซึ่งคณะกรรมการอบรมประชาชนกลาง



จะได้กำหนดขึ้น โดยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม 2. ปฏิบัติการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนในตำบลนั้น ตามกำลังและความสามารถ 3. แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงิน และฝ่ายธุรการอื่น ๆ กำหนดวิธีปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายธุรการ และเป็นการสมควรจะแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อมอบหมายให้พิจารณาหรือดำเนินการใด ๆ ก็ได้ 4. จัดการดูแลรักษาทรัพย์สินของหน่วยอบรมให้เป็นไปด้วยดี 5. เสนอความเห็น หรือข้อขัดข้องต่อคณะกรรมการอำนวยการอบรม และปฏิบัติการตามคำแนะนำชี้แจงของคณะกรรมการอำนวยการ หรือผู้อำนวยการอบรมแล้วแต่กรณี 6. ติดต่อประสานงาน และขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง เพื่อให้การอบรมประชาชนดำเนินไปโดยสะดวกและเรียบร้อย 7. เสนอรายการกิจการที่ได้ดำเนินการไปแล้วในรอบปีต่อคณะกรรมการอำนวยการ และผู้อำนวยการอบรมตามลำดับจนถึงคณะกรรมการอำนวยการอบรมประชาชน นอกจากกรณีดังกล่าวข้างต้น ให้มีเจ้าหน้าที่จัดตั้งห้องสมุดและเอกสารสถานประจำตำบลอีกส่วนหนึ่ง ตามวิธีการที่จะได้กำหนดขึ้น ซึ่งในบางตำบลของฝ่ายบ้านเมืองถึงแม้จะมีตำบลคณะสงฆ์มากกว่า 1 ตำบล ก็ตามแต่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลมีได้เพียงตำบลละ 1 แห่งเท่านั้น แต่ในตำบลมีวัดเพียงวัดเดียวก็ให้วัดนั้นเป็นหน่วยอบรมประชาชนเลย ซึ่งหน่วยงานอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บางหน่วยไม่สามารถจะดำเนินการตามวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้เนื่องจากขาดปัจจัยหลายประการ เช่น ขาดการวางแผน ขาดการปฏิบัติตามแผน ขาดการตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน ขาดการปรับปรุงแก้ไข และอุปกรณ์ที่จะมาสนับสนุนในการดำเนินงาน ขาดการประสานกับองค์กรและหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีเครือข่ายโยงใยทั่วประเทศ เพื่อช่วยวางแผนในการทำงานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลแต่ละแห่งซึ่งมีศักยภาพแตกต่างกันมาก จึงทำให้ไม่มีความพร้อมในการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลได้ จึงส่งผลให้การทำงานแตกต่างกันไป เนื่องด้วยขาดรูปแบบการจัดการที่ชัดเจน (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2562)

สภาพปัญหาของการจัดการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ประธานหน่วยและคณะกรรมการของหน่วยบางแห่งอยู่คนละพื้นที่ คณะกรรมการ ขาดความรู้ความเข้าใจในการฝึกอบรม ไม่มีแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจน ไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และขาดการส่งเสริมศีลธรรมและจริยธรรมแก่



ประชาชนอย่างต่อเนื่อง การให้ความรู้ ด้านเศรษฐกิจพอเพียง แก่ประชาชน ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการจัดตั้งศูนย์รวมพลังในการป้องกันหมู่บ้านให้เกิดสันติสุข ขาดนโยบายและแผนงาน ต่างคนต่างทำงานขาดการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม อย่างต่อเนื่องให้เป็นรูปธรรม ไม่มีการจัดวิทยากรมาอบรมผู้สูงอายุในด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ขาดการประสานงานกับพัฒนาการประจำตำบล มาจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเรื่องการดำรงชีวิต ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ขาดการดำเนินงานส่งเสริมจิตสาธารณะในการฝึกบำเพ็ญจิตภาวนา ในวันสำคัญทางศาสนา และอบรมนักเรียนในเรื่องความกตัญญูกตเวทีในวันสำคัญต่าง ๆ (วิทยา จันทรแดง, 2544) การวิจัยนี้มุ่งศึกษารูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีผลงานดีเด่น ของแต่ละอำเภอ ว่าแต่ละหน่วยนั้นมีการดำเนินงานอย่างไร ซึ่งในแต่ละหน่วยนั้นย่อมมีบริบท มีความพร้อมที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนให้วัดที่เป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลได้มีรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลอีกทั้งจะศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรคที่ผ่านมารวมทั้งแนวทางในการพัฒนาหน่วย อ.ป.ต. ให้มีผลการปฏิบัติงานเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไป ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อนำเสนอกระบวนการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะ สงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสังฆาธิการในสังกัดของการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของ คณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ผู้นำ/ปราชญ์ชาวบ้านของ



ชุมชนในพื้นที่ที่ตั้งของวัดที่ขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้บริหาร/บุคลากรของหน่วยราชการที่มีพันธกิจเกี่ยวข้อง และนักวิชาการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล และนักวิชาการด้านการจัดการเชิงพุทธ โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Selection) ตามลักษณะการเป็นตัวแทนของกลุ่มที่เหมาะสม จำนวน 25 รูปหรือคน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไว้ 2 ประเภท ดังนี้ 1. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและลึกซึ้ง โดยผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้ศึกษาจะใช้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญดังกล่าวข้างต้น 2. การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้านและลึกซึ้ง จากการร่วมพูดคุยกันระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้แบบสนทนากลุ่มเฉพาะที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อให้ได้คำตอบในเชิงเหตุผล โดยผู้ศึกษาจะใช้กับผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะดังกล่าวข้างต้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์ในรูปแบบที่ทั้งที่เป็นทางการโดยใช้ประเด็นคำถามที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อนำไปสู่การสนทนา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยพยายามรักษาสำนวนเดิมของผู้ให้สัมภาษณ์รวมทั้งปรับแก้ให้มีความชัดเจนทางการสื่อสาร ความหมาย และลดข้อความที่ซ้ำซ้อนกัน

ผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์” ตามทฤษฎี SWOT ได้แก่

1.1 ด้านจุดแข็ง (Strength) พบว่าหน่วย อ.ป.ต. มีกระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน พื้นที่ หน่วย อ.ป.ต. เป็นฐานในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐ วัด และชุมชนซึ่ง หน่วย อ.ป.ต. มีการประเมินผลการดำเนินงานได้ทั้งในเชิง



ปริมาณ และคุณภาพ คณะสงฆ์ทำงานเป็นเครือข่ายรวมกันทั้งภาครัฐ สถานศึกษา และชุมชน หน่วย อ.ป.ต ทำงานในเชิงรุกที่เน้นการแก้ไขปัญหาโดยตรงในระดับ พื้นที่

1.2 ด้านจุดอ่อน (Weakness) พบว่า มี 8 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีไม่เพียงพอกับความจำเป็นหรือความต้องการตามสภาพจริงของหน่วย อ.ป.ต หน่วย อ.ป.ต ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างเต็มที่ นโยบายเน้นตั้งรับมากกว่าเชิงรุก หน่วย อ.ป.ต บางพื้นที่ยังขาดการประสานความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

1.3 ด้านโอกาส (Opportunity) พบว่า รัฐบาลให้การสนับสนุนโดยบรรจุโครงการรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประชาชนจำนวนมากต้องการความช่วยเหลือหรือการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ด้วยสิ่งของ สังคมต้องการหลักการหรือหลักปฏิบัติเพื่อสร้างสันติสุขปรองดองและสมานฉันท์ มีองค์ความรู้ศาสตร์การพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

1.4 ด้านอุปสรรค (Threat) พบว่า สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด 2019 ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการให้ลุล่วงได้เท่าที่ควร ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจทำให้ประชาชนไม่มีเวลาเข้าวัด เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการอบรมต้นทุนสูงค่าใช้จ่ายมากและ สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อการให้ความสนับสนุนการจัดกิจกรรมของหน่วย อ.ป.ต กับประชาชน

2. กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่

2.1 ด้านการวางแผน (Plan) พบว่า การพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมเป็นหนึ่งในภารกิจตาม แผนปฏิบัติการรายปีของคณะสงฆ์ระดับจังหวัดที่แต่ละอำเภอ นำไปกำหนดแผนงานให้สอดคล้องและ เป็นไปตามหลักพระธรรมวินัยและไม่ขัดต่อกฎหมายของบ้านเมืองแผนงานกำหนดภารกิจและวิธีดำเนินงานตามลำดับ ความสำคัญและความเร่งด่วนของเรื่องที่เป็นปัญหาต่อชุมชน มีการลงพื้นที่สำรวจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ จากหน่วยราชการที่มีความเกี่ยวข้องฝ่ายคณะสงฆ์เป็นหลักในการจัดทำแผนการดำเนินงานโดยการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามลำดับสายการปกครอง คณะสงฆ์บางพื้นที่มีแผนงานการพัฒนาการ



ขับเคลื่อนหน่วยอบรมโดย กำหนดกิจกรรมภาคปฏิบัติการเป็นประจำทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง

2.2 ด้านการวางแผนไปปฏิบัติให้เกิดผล (Do) พบว่า ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะบุคคลหรือทำงานเป็นทีม มีคณะสงฆ์เป็นแม่ข่ายหลักในการปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี การปฏิบัติอย่างราบรื่นสืบเนื่องมาจากมีแผนการดำเนินงานที่ดีตั้งแต่เริ่มแรก มีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรการควบคุมโรคระบาดโควิด-19 ของรัฐ เน้นความมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย และมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลายในช่วงเวลาของการลงพื้นที่นำแผนไปปฏิบัติ

2.3 ด้านการตรวจสอบ (Check) พบว่า มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับจังหวัดทำหน้าที่ ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการระดับจังหวัดและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสายหลักชั้นอักษร การตรวจสอบการสงเคราะห์ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งการประเมินผลในกิจกรรมบูรณาการกิจการคณะสงฆ์และสร้างเครือข่ายในพื้นที่ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ กระบวนการตรวจสอบประเมินผลเชิงพฤติกรรมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ คณะสงฆ์ระดับจังหวัดต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้แก่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในวันที่ 25 ของทุกเดือน การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์

2.4 ด้านการปฏิบัติการปรับปรุงแก้ไข (Act) พบว่า เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานเป็นข้อมูลสำคัญที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป การปรับปรุงแก้ไขสามารถกระทำได้ทั้งในส่วนของระบบหรือวิธีการที่เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน การปรับปรุงแก้ไขมีทั้งปรับปรุงย่อยในภาคปฏิบัติการประจำเดือนและปรับปรุงใหญ่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของปีถัดไป ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขระดับแผนงานมาจากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับจังหวัด และคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ส่วนกลางผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยราชการที่มีความเกี่ยวข้องได้ช่วยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมสำหรับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการทำงาน



3. องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดพระจวบคีรีขันธ์ ได้แก่

3.1 ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม พบว่า การจัดโครงการเข้าค่ายอบรมเยาวชนครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย จัดอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน มีการส่งเสริมโครงการและจัดกิจกรรมการรักษาศีล 5 ในชุมชนการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น เช่น การแห่เทียนพรรษา ส่งเสริมการจัดอบรมศีลธรรมแก่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น

3.2 ด้านสุขภาพอนามัย พบว่า การจัดตั้งศูนย์ประจำวัดและการจัดกิจกรรมบริจาคโลหิตเพื่อสุขภาพควรมีการเชิญนายแพทย์มาตรวจรักษาการอบรมเน้นให้รู้จักโทษของยาเสพติดการจัดสถานที่ออกกำลังกายเพื่อชุมชน

3.3 ด้านสัมมาชีพ พบว่า มีการตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยวัดเป็นศูนย์กลางการทำงาน การจัดอบรมวิชาชีพที่ชาวบ้านสนใจและประกอบอาชีพได้ เช่น ขายของออนไลน์ การทำขนม การเพาะเห็ด ฯลฯ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการว่างงานของคนในชุมชน

3.4 ด้านสันติสุข พบว่า ส่งเสริมการจัดอบรมประชาชนให้มีความรักสามัคคี การเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ มาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดให้แก่พระภิกษุสงฆ์และสามเณร เยาวชนและประชาชนทั่วไป

3.5 ด้านศึกษาสงเคราะห์ พบว่า การจัดกิจกรรมหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียนที่อยู่ในสถานที่ทุรกันดาร มีการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน การจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนการใช้สถานที่ของวัดจัดทำห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชน

3.6 ด้านสาธารณสงเคราะห์ พบว่า การบูรณปฏิสังขรณ์ปูชนียสถานและโบราณสถานให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ มีการสงเคราะห์ประชาชนจากภัยพิบัติ และออกเยี่ยมดูแลตามบ้านประชาชนและนาประชาชนพัฒนาหมู่บ้าน

3.7 ด้านกตัญญูทศพิธยธรรม พบว่า สงเคราะห์ด้วยการนำธรรมะไปบรรเทาทุกข์และแก้ปัญหาทางใจแก่ประชาชนมีการอบรมให้ประชาชนรู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณการสั่งสอนให้รู้จักหน้าที่ของบุตรต่อบิดามารดาการดำเนินงานให้การสงเคราะห์ประชาชนด้วยความรับผิดชอบและไม่ทอดทิ้งภาระธุระในทุกกรณีการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

3.8 ด้านสามัคคีธรรม พบว่า มีการจัดการแข่งขันกีฬาเฉลิมพระเกียรติการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้กับประชาชนการเยี่ยมเยียนประชาชน ผู้สูงอายุ ผู้ป่วย



ในโรงพยาบาลการร่วมพัฒนาหมู่บ้านในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาการจัดให้ประชาชนในหมู่บ้านมาร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ทั้งในวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาและอุปสรรคของรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามทฤษฎี SWOT ได้แก่

1. ด้านจุดแข็ง (Strength) พบว่า หน่วย อ.ป.ต มีกระบวนการทำงานร่วมกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ หน่วย อ.ป.ต เป็นฐานในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรัฐ วัด และชุมชนซึ่ง หน่วย อ.ป.ต มีการประเมินผลการดำเนินงานได้ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ คณะสงฆ์ทำงานเป็นเครือข่ายรวมกันทั้งภาครัฐสถานศึกษา และชุมชน หน่วย อ.ป.ต ทำงานในเชิงรุกที่เน้นการแก้ไขปัญหาโดยตรงในระดับพื้นที่
2. ด้านจุดอ่อน (Weakness) พบว่า มี 8 ประเด็นสำคัญ ได้แก่ งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรมีไม่เพียงพอกับความจำเป็นหรือความต้องการตามสภาพจริงของหน่วย อ.ป.ต หน่วย อ.ป.ต ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารงานอย่างเต็มที่ นโยบายเน้นตั้งรับมากกว่าเชิงรุก หน่วย อ.ป.ต บางพื้นที่ยังขาดการประสานความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริง
3. ด้านโอกาส (Opportunity) พบว่า รัฐบาลให้การสนับสนุนโดยบรรจุโครงการรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประชาชนจำนวนมากต้องการความช่วยเหลือหรือการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ด้วยสิ่งของสังคมต้องการหลักการหรือหลักปฏิบัติเพื่อสร้างสันติสุขปรองดองและสมานฉันท์ มีองค์ความรู้ศาสตร์การพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
4. ด้านอุปสรรค (Threat) พบว่า สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด 2009 ได้รับงบประมาณจากหน่วยงานภายนอกไม่เพียงพอต่อการดำเนินโครงการให้ลุล่วงได้เท่าที่ควรความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจทำให้ประชาชนไม่มีเวลาเข้าวัด เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการอบรมต้นทุนสูงค่าใช้จ่ายมากและ สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อการให้ความสนับสนุนการจัดกิจกรรมของหน่วย อ.ป.ต สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูอาทรยติกิจ (2563) เรื่อง รูปแบบการพัฒนาศาสนทายาทของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1. สภาพทั่วไปของการพัฒนาศาสนทายาทของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. กระบวนการพัฒนา ด้านกาย มีการส่งเสริมให้มี



ร่างกายแข็งแรงละชั่วทาดิ ด้านศีล ส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย ตามจารีตประเพณี รักสงบ โดยใช้ศีลเป็นฐาน ด้านจิต ฝึกสมาธิ ให้จิตใจใฝ่กุศล ด้านปัญญา เรียนรู้หลักธรรม พัฒนาความสามารถในการแก้ไขปัญหา 3. รูปแบบการพัฒนาศาสนทายาทของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีประกอบด้วย ด้านการพัฒนากาย ฝึกอบรมให้ความรู้และส่งเสริมในการทำ ความ

2. กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ 1. ด้านการวางแผน (Plan) พบว่า การพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมเป็นหนึ่งในภารกิจตาม แผนปฏิบัติการรายปีของคณะสงฆ์ระดับจังหวัดที่แต่ละอำเภอไปกำหนดแผนงานให้สอดคล้องและ เป็นไปตามหลักพระธรรมวินัยและไม่ขัดต่อกฎหมายของ บ้านเมือง แผนงานกำหนดภารกิจและวิธีดำเนินงานตามลำดับ ความสำคัญและความเร่งด่วนของเรื่องที่เป็นปัญหาต่อ ชุมชน มีการลงพื้นที่สำรวจผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนเพื่อใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยราชการที่มีความเกี่ยวข้อง ฝ่ายคณะสงฆ์เป็นหลักในการจัดทำแผนการดำเนินงาน โดยการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามลำดับสายการปกครอง คณะสงฆ์บางพื้นที่มีแผนงานการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมโดย กำหนดกิจกรรมภาคปฏิบัติการเป็นประจำทุกเดือน เดือนละ 1 ครั้ง 2. ด้านการนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดผล (Do) พบว่า ขั้นตอนและวิธีดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะบุคคลหรือทำงานเป็นทีม มีคณะสงฆ์เป็นแม่ข่ายหลักในการปฏิบัติงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี การปฏิบัติอย่างราบรื่นสืบเนื่องมาจากมีแผนการดำเนินงานที่ดีตั้งแต่เริ่มแรก มีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรการควบคุมโรคระบาดโคโรนาไวรัสของรัฐ เน้นความร่วมมือร่วมใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการทำงานร่วมกันในลักษณะเครือข่าย และมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการที่หลากหลายในช่วงเวลาของการลงพื้นที่นำแผนไปปฏิบัติ 3. ด้านการตรวจสอบ (Check) พบว่า มีการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ มีคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับจังหวัดทำหน้าที่ ประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการระดับจังหวัดและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสายลักษณะอักษร การตรวจสอบการสงเคราะห์ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งการประเมินผลในกิจกรรมบูรณาการกิจการคณะสงฆ์และสร้างเครือข่ายในพื้นที่ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์กระบวนการตรวจสอบประเมินผลเชิงพฤติกรรมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ คณะสงฆ์ระดับจังหวัดต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้แก่สำนักงานพระพุทธศาสนา



แห่งชาติในวันที่ 25 ของทุกเดือน การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ 4. ด้านการปฏิบัติการปรับปรุงแก้ไข (Act) พบว่า เอกสารรายงานสรุปผลการดำเนินงานเป็นข้อมูลสำคัญที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานครั้งต่อไป การปรับปรุงแก้ไขสามารถกระทำได้ทั้งในส่วนของการระบบหรือวิธีการที่เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน การปรับปรุงแก้ไขมีทั้งปรับปรุงย่อยในภาคปฏิบัติการประจำเดือนและปรับปรุงใหญ่ในแผนปฏิบัติการประจำปีของปีถัดไป ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแก้ไขระดับแผนงานมาจากคณะกรรมการติดตามและประเมินผลในระดับจังหวัด และคณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ส่วนกลางผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยราชการที่มีความเกี่ยวข้องได้ช่วยให้ข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมสำหรับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสหัส ฐิตสาโร (2551) เรื่อง การบริหารองค์การคณะสงฆ์ พบว่า การบริหารงานบุคคลในองค์การคณะสงฆ์การแต่งตั้งและถอดถอนเป็นอำนาจหน้าที่ของบริหารชั้นตน หรือผู้บริหารที่สูงกว่า ยังขาดการบริหารอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลง แต่การมอบอำนาจในการตัดสินใจยังขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่มีลำดับชั้นสูงกว่าการจัดการบริหารในแต่ละวัดยังไม่เด่นชัด รวมทั้งการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับภาค จนถึง ระดับวัด การปกครองมีการรวมศูนย์และเป็นไปในการสั่งการจากบนลงล่าง การศึกษาของวัดและ ของคณะสงฆ์โดยรวมขาดระบบบริหารจัดการที่ดีและไม่เป็นระบบ การเผยแผ่ยังเป็นรูปแบบเดิมและ ขาดการปรับให้สอดคล้องกับยุคสมัย การบริหารงานสาธารณูปการ ขาดระบบแบบแผนที่ชัดเจนขาด ระบบการจัดการที่ดีการศึกษาสงเคราะห์ขาดการกำหนดรูปแบบการให้การสงเคราะห์ที่ดีและไม่เป็น ระบบ และด้านการสาธารณสงเคราะห์มีรูปแบบและระบบที่ดีต่อการให้การอนุเคราะห์แก่ประชาชน

3. กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ 1. ด้านศีลธรรมและวัฒนธรรม พบว่า การจัดโครงการเข้าค่ายอบรมเยาวชนครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย จัดอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน มีการส่งเสริมโครงการและจัดกิจกรรมการรักษาศีล 5 ในชุมชนการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น เช่น การแห่เทียนพรรษาส่งเสริมการจัดอบรมศีลธรรมแก่เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่น 2. ด้านสุขภาพอนามัย ประเด็นสำคัญได้แก่ การจัดตั้งศูนย์ประจำวัดและการจัดกิจกรรมบริจาคโลหิตเพื่อสภากาชาดมีการเชิญนายแพทย์มาตรวจรักษาการอบรมเน้นให้

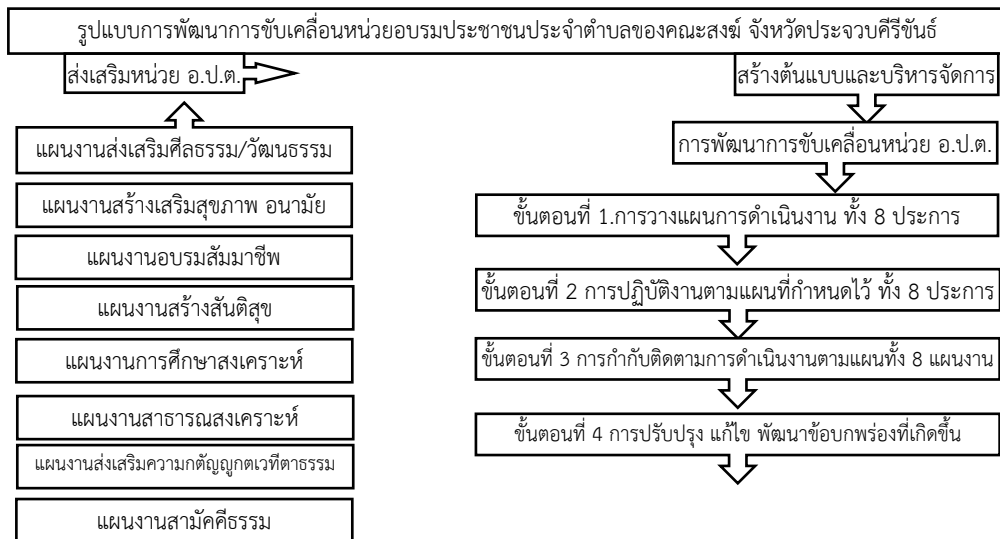


รู้จักโทษของยาเสพติดการจัดสถานที่ออกกลางกายเพื่อชุมชน 3. ด้านสัมมาชีพ พบว่า มีการตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์โดยวัดเป็นศูนย์กลางการทำงาน การจัดอบรมวิชาชีพที่ชาวบ้านสนใจและประกอบอาชีพได้ เช่น ขายของออนไลน์ การทำขนม การเพาะเห็ด ฯลฯ การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการว่างงานของคนในชุมชน 4. ด้านสันติสุข พบว่า ส่งเสริมการจัดอบรมประชาชนให้มีความรักสามัคคีการเชิญเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ มาบรรยายให้ความรู้ในเรื่องยาเสพติดให้แก่พระภิกษุสงฆ์และสามเณร เยาวชนและประชาชนทั่วไป 5. ด้านศึกษาสงเคราะห์ พบว่า การจัดกิจกรรมหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่อยู่ในสถานที่ทุรกันดารมีการมอบทุนการศึกษาแก่นิสิต นักศึกษาที่เรียนดีแต่ยากจนการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนการใช้สถานที่ของวัดจัดทำห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชน 6. ด้านสาธารณสงเคราะห์พบว่าประเด็นสำคัญ ได้แก่ การบูรณปฏิสังขรณ์ปูชนียสถานและโบราณสถานให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ มีการสงเคราะห์ประชาชนจากภัยพิบัติ และออกเยี่ยมดูแลตามบ้านประชาชนและนำประชาชนพัฒนาหมู่บ้าน 7. ด้านกตัญญูกตเวทิตาธรรม พบว่า สงเคราะห์ด้วยการนำธรรมะไปบรรเทาทุกข์และแก้ปัญหาทางใจแก่ประชาชนมีการอบรมให้ประชาชนรู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณการสั่งสอนให้รู้จักหน้าที่ของบุตรตอบิดามารดาการดำเนินงานให้การสงเคราะห์ประชาชนด้วยความรับผิดชอบและไม่ทอดทิ้งภาระธุระในทุกกรณีการกระทำความดีให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และ 8. ด้านสามัคคีธรรม พบว่า มีการจัดการแข่งขันกีฬาเฉลิมพระเกียรติการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้กับประชาชนการเยี่ยมเยียนประชาชนผู้สูงอายุ ผู้ป่วยในโรงพยาบาลการร่วมพัฒนาหมู่บ้านในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษาการจัดให้ประชาชนในหมู่บ้านมาร่วมกิจกรรมในเทศกาลต่าง ๆ ทั้งวันสำคัญทางศาสนาและวันสำคัญต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวิสุทธิโสภณ (2563) เรื่อง การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการปกครองของคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี พบว่า 1. พระสังฆาธิการมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ให้บรรลุเป้าหมาย เข้าใจในองค์กรของตนเองเป็นอย่างดี หมั่นพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการคณะสงฆ์คณะสงฆ์ 2. องค์กรประกอบในการขับเคลื่อนต้องมีความเข้าใจในองค์กรของตนเองเป็นอย่างดี กำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผลได้รวมกลุ่มกันจัดตั้งทีมงานเพื่อหากิจกรรมในการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ร่วมกับรัฐบาล และประชาชน 3. การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่ 1. สร้างความมั่นคงด้านพระพุทธศาสนา 2.



ยกระดับกระบวนการบริหารจัดการภายใน 3. พัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้เชิงพุทธ และ 4. มีทรัพยากรเพียงพอในการขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา

องค์ความรู้จากการวิจัย



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

กระบวนการการขับเคลื่อนการดำเนินงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ต้องอาศัยองค์ประกอบ 4 ส่วนมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน คือ ส่วนที่ 1 การวางแผนงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ส่วนที่ 2 หน้าที่งาน 8 ประการของหน่วยอปต. ส่วนที่ 3 แนวทางปฏิบัติงานของหน่วย อปต. 7 ด้าน และ ส่วนที่ 4 การศึกษาดูงานของหน่วย อปต. ที่มีผลงานดีเด่น เพื่อใช้เป็นแบบอย่าง ในการขับเคลื่อนงานของหน่วย อปต. รูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของคณะสงฆ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วยงาน 4 ขั้นตอนใหญ่ คือ ขั้นตอนที่ 1.การวางแผนการดำเนินงาน ทั้ง 8 ประการ ได้แก่ 1. แผนงานส่งเสริมศีลธรรม/วัฒนธรรม 2. แผนงานสร้างเสริมสุขภาพอนามัย 3. แผนงานอบรมสัมมาชีพ 4. แผนงานสร้างสันติสุข 5. แผนงานการศึกษาสงเคราะห์ 6. แผนงานสาธารณสงเคราะห์ 7. แผนงานส่งเสริมความกตัญญูกตเวทีตาธรรม และ 8. แผนงานสามัคคีธรรม โดยที่ในแต่ละแผนงานต้องให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของหน่วย อปต. คือ 1. การแต่งตั้ง



เจ้าหน้าที่การเงินและการบริหารงานทั่วไป 2. การจัดการรักษาทรัพย์สินของหน่วย
3. การช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์ให้ประชาชนในตำบล 4. การจัดอบรมประชาชน 5. การ
ประสานงานกับฝ่ายบ้านเมือง 6. การแก้ไขข้อขัดข้อง ในการทำงาน และปฏิบัติตาม
คำแนะนำ 7. การจัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะสงฆ์ผู้ปกครอง ขั้นตอนที่ 2 การ
ปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้ง 8 ประการ ตั้งคณะทำงาน แบ่งหน้าที่กระจายอำนาจ
การปฏิบัติและสั่งการในแนวราบ ขั้นตอนที่ 3 การกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนทั้ง
8 แผนงาน อย่างใกล้ชิด และต่อเนื่องตั้งคณะกรรมการติดตามผล วางแผนการติดตามงาน
จัดทำแบบติดตาม รายงานผล ประชุม ร่วมกันรับฟังผลงาน ข้อดี ข้อบกพร่อง ระดมสมอง
คิดแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง แก้ไข พัฒนาข้อบกพร่องที่
เกิดขึ้นจากการดำเนินการตามแผนงานทั้ง 8 ประการ และนำไปปฏิบัติการให้ต่อเนื่อง
ติดตาม จนงานสำเร็จลุล่วง ในแต่ละขั้นตอน ตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติสำหรับให้
ทุก ๆ วัด นำไปพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชน
2. รัฐ และสถาบันการปกครองคณะสงฆ์ ควรมีนโยบายให้หน่วยอบรมประชาชน
ประจำตำบลเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่แท้จริง เพื่อให้สามารถสืบค้นข้อมูลในการ
พัฒนาชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรประสานงานกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อของบประมาณและพัฒนา
ระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
2. ควรจัดสร้างเครือข่ายเพิ่มและได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research)
โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและผสมผสานด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อนำ
ข้อมูลเชิงสถิติจากวิธีการวิจัยเชิงปริมาณมาเป็นเครื่องยืนยันผลการวิจัยในเชิงคุณภาพ
2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล
ของคณะสงฆ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยมุ่งเน้นในด้านต่างๆ ให้มากขึ้น เพื่อนำมา
ประยุกต์ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนาการขับเคลื่อนหน่วยอบรมประชาชนต่อไป



เอกสารอ้างอิง

- กรมการศาสนา. (2544). *วัดพัฒนา 44*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พริ้ง เจริญดี. (2546). *คู่มือการปฏิบัติงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พระครูอาทรยติ. (2563). *รูปแบบการพัฒนาศาสนทายาทของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี* (ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวิสุทธิศีลาวิวัฒน์. (2563). *การขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนาด้านการปกครองของคณะสงฆ์จังหวัดสระบุรี* (ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสหัส ฐิตสาโร. (2551). *การบริหารองค์การคณะสงฆ์* (รายงานการวิจัย). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิทยา จันทรแดง. (2544). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์ดุชนิพนธ์ิต). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (2562). *สถิติวัดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2562*. สืบค้น 10 กันยายน 2566, จาก <http://www.freewebs.com/kamphengphet>.